Оҫталыҡ дәресе

Хутова К.З.

19-сы балалар баҡсаһы тәрбиәсеһе

Хәйерле көн, хөрмәтле коллегалар!

Бөгөн мин үткәрәсәк оҫталык класы балалар баҡсаһында башҡорт телен дәүләт теле булараҡ өйрәнеүҙә индивидуаль эш формалары һәм к өнөн автоматлаштырыу . Миҫал итеп, йорт хайуандары һәм ҡоштары темаһына дәрес тәкдим итәм. Эшемдең төп маҡсаты – балаға өндәрҙе дөрөҫ өйрәтеп, һүҙҙәре дөрөҫ әйтеп, һөйләмдәрҙе төҙөп, үҙенең уй–фекерен эҙмә-эҙлекле, бәйләнешле итеп, асыҡ һөйләй белеүенә ирешеү тора. Шуға күрә лә һәр дәрестә бәйләнешле телмәр үҫтереү маҡсатында, балалар менән фонемалар өҫтөндәге эште, һүҙ байлығын үҫтереүҙе, телмәрҙең грамматик яҡтан дөрөҫ төҙөлөшөн үҙләштереү эштәрен комплекслы рәүештә башҡарып, бүлектәрҙе бер береһе менән бәйләп эш итәм. Балаларҙы, башҡорт телен өйрәтеү дәрестәренән тыш, балалар менән индивидуаль эш алып барғанда ыңғай һөҙөмтәләргә ирешеп була. Бала менән индивидуаль эшләгәндә, баланың һәләтен, холоҡон, фиғелен, телмәр үҫешенең үҙенсәлектәренә нигеҙләнеп алып барыла. Индивидуаль эш алып барғанда психологтар тәкдим иткән ҡом терапияһында башҡорт телен өйрәнеүҙә уңайлы тип уйлайым. Унда балалар уйынсыҡтарҙы тотоп ҡарап, тәрбиәсе тарафынан бирелгән төрлө күнекмәләрҙе үтәп уйнайҙар. Уйын өсөн бәләкәй күләмдә булған «киндер» йомортҡанан сыҡҡан уйынсыҡтар ҡулланам. Бындай уйындарҙа балаларҙың ҡул саттары үҫешенә лә ҙур ярҙам итә.

Ойоштороу моменты

Дидактик уйын

(Узнай по голосу)

(Тауышынан таны).

Мә ә ә ә – ягненок – һарыҡ бәрәсе.

Мө ө ө ө – теленок – быҙау.

Ға ға ға – гусь – ҡаҙ.

Иһо һо һо – жеребенок ҡолон.

Без ҙ ҙ ҙ – пчела – бал ҡорто.

Бак бак бак – утка – өйрәк.

Ҡыт ҡыт ҡыт — курица – тауыҡ.

Артикуляцион эш.

Давным давно, ребята, в сказочном стране животные, птицы и насекомые только разговаривали на башкирском языке.

Ягнята блели – мә ә ә ә.

Телята мычали – мө ө ө ө.

Гуси гоготали – ға ға ға .

Если гуси злились щипели – ç ç ç ç.

Пчелы жужжали – без ҙ ҙ ҙ ҙ.

Курицы кудахтали – ҡыт ҡыт ҡыт.

А вот и сама Ҡытҡылдаҡ, оттого, что это курица все время кудахтала и дали такое название Ҡытҡылдаҡ.

Как назвали курицу.Тауыҡтың исеме нисек булған.

Ҡытҡылдаҡ со всеми животными вышли гулять на луг.

Курица стало искать червяка и повторяла

Ҡыт–ҡыт– ҡыт ҡытҡылдай тауыҡ.

Кролик щиплет траву и повторяет

Ҡу –ҡу –ҡу ҡуян килде ҡунаҡҡа.

А вот и гуси идут и гогочут

Ҡа –ҡа –ҡа ҡаҙҙар ҡаңғылдашалар.

Вот и утки идут

Бак –бак– бак баҡылдай өйрәк.

С ними вместе вышли и другие животные (воспитатель показывает и спрашивает) Был нимә? Ҡолон , суска, һарыҡ, һарыҡ бәрәсе.

А теперь для животных и птиц, построим из песка загоны.

Хайуандарға, ҡоштарға ҡомдан оя, аҙбар төҙөйөк.

В этом загоне будет жить животные и птиц, у которых звук Ҡ стоит в начале слова. Ребенок ставит животных, птиц и повторяет ҡаҙ, ҡолон, ҡуян.

В этом загоне (строит другой загон) будет жить животные и птицы у которых звук к в середине слова. Суска.

А сейчас построим загон для животных и птиц, в название звук Ҡ идет в конце.

Тауыҡ, һарыҡ.

Давайте, придумывать рассказ.

Ә был хайыуандар тураһында шиғыр беләһеңме?

Тауыҡ саҡыра Гөлкәйҙе

Ҡыт-ҡыт-ҡыт

Ҡыт-ҡыт-ҡыт

Йәһәтерәк сыҡ- сыҡ-сыҡ

Сыҡ- сыҡ-сыҡ

Шиғыр өҫтөндә эш.

Баланың хайыуандар менән уйнауы.